

Ferdynand Goetel (1890–1960)

Pisarz, publicysta, dramatopisarz, działacz niepodległościowy i społeczny zmarł 24 listopada 1960 w Londynie.

[Katyń Kultura Represje Zbrodnia Katyńska](#)

24.11

Ferdynand Goetel siedzący na fotelu. Zdjęcie portretowe, sygn. IPNBU-13-1-544-4, fot. AIPN

Ferdynand Goetel (1890–1960) – pisarz, publicysta, dramatopisarz, działacz niepodległościowy i społeczny, prezes polskiego PEN Clubu, świadek zbrodni katyńskiej, jeden z najbardziej prześladowanych intelektualistów Polski Ludowej.

W młodości brał udział w działalności konspiracyjnej, za co został zesłany na Syberię. Po rewolucji październikowej zbiegł do Polski, przez Persję, Indie i Afrykę. W II RP zasłynął jako autor powieści i reportaży, a także jako aktywny uczestnik życia literackiego i obywatelskiego – przez wiele lat przewodniczył Związkowi Zawodowemu Literatów Polskich oraz polskiemu PEN Clubowi.

We wrześniu 1939 roku współpracował z prezydentem Stefanem Starzyńskim podczas obrony Warszawy. Po zajęciu stolicy przez Niemców pozostał w kraju, gdzie działał w strukturach konspiracyjnych. Wiosną 1943 roku jako przedstawiciel Polskiego Czerwonego Krzyża, za wiedzą rządu RP na uchodźstwie, wziął udział w międzynarodowej delegacji badającej miejsce zbrodni w Lesie Katyńskim. Jego relacje – precyzyjne, wstrząsające i bezkompromisowe – ujawniały

sowiecką odpowiedzialność za mord na polskich oficerach.

Po wojnie Ferdynand Goetel został oskarżony przez komunistyczne władze o „współpracę z okupantem niemieckim”, co było elementem propagandowego ataku mającego na celu zdyskredytowanie świadków prawdy o Katyniu. W czerwcu 1945 roku przeciwko pisarzowi wszczęto postępowanie karne na podstawie dekretu PKWN z 31 sierpnia 1944 roku Goetel ukrywał się przed aresztowaniem, a następnie wyemigrował do Wielkiej Brytanii, gdzie pozostał aż do śmierci.

Z dokumentów znajdujących się w zasobie IPN wynika, że Ferdynand Goetel był intensywnie rozpracowywany przez Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego oraz aparat bezpieczeństwa PRL. Jego nazwisko pojawia się w aktach operacyjnych dotyczących rozpracowywania środowisk emigracyjnych, m.in. działaczy Stronnictwa Narodowego, z którymi utrzymywał kontakty. Sprawę Goetla umorzono dopiero w 1956 roku w wyniku amnestii.

Ferdynand Goetel zmarł na emigracji w 1960 roku. Jego twórczość przez dziesięciolecia była zakazana w PRL, a nazwisko wymazane z podręczników. Przez publikację w katalogu osób „rozpracowywanych” przez organy bezpieczeństwa państwa przywracana jest mu należąca pamięć jako pisarzowi, patriocie i świadkowi prawdy o zbrodni katyńskiej.

Polecamy:

- [Waldemar Kowalski: Ferdynand Goetel - wyklęty za prawdę o Katyniu](#)
- [Ferdynand Goetel w katalogach Biura Lustracyjnego](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Katyń, Kultura, Propaganda, Zbrodnia katyńska, Zbrodnie sowieckie

Biografie